

ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА ПАВЛОВИЧА ГРАХОВА: ВЕЛИКОГО ІНТЕЛЕКТУАЛА І СВІТЛОЇ ЛЮДИНИ

Володимир Павлович Грахов пішов з життя 5 лютого 2016 року, не доживши трохи більше місяця до свого 55-го року народження. Це саме той вік людини, коли вже є багатий досвід, багато планів і ще достатньо сил, щоб їх реалізувати. Однак часто, на жаль, так буває, що втручається

Доля і невблаганно змінює плани людини, безжалісно обриває її зв'язки з реальним світом.

Будучи за фахом хіміком-органіком, Володимир Павлович мав енциклопедичні знання фактично у будь-якій галузі знань, пов'язаній із біологією, хімією, комп'ютерними технологіями. Він був перфекціоністом у кожній справі, за яку брався, — від алелопатії до фотографії.

Завдяки роботі у Центрі колективного користування приладами «Високоєфективна рідинна хроматографія» Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України В.П. Грахов досліджував актуальні та перспективні напрями:

- універсальні хроматографічні профілі рухливих речовин та ґрунту (негумусові компоненти), зокрема кореневмісного шару, які беруть участь в алелопатії;
- аналіз фенольних сполук (фенолкарбонових кислот (оксибензойних та оксикоричних), інших фенольних сполук, флавоноїдів) у рослинах і ґрунті;
- аналіз ліпідів (жирні кислоти, тригліцериди, стерини, вуглеводні (сквален));
- ендометаболіти насіння орхідних та їх екофізіологічні особливості, зокрема статус взаємозв'язків з мікробіотом при проростанні;
- аналіз лишайникових речовин (депсидони, депсиди, антрахінони, уснінова кислота тощо);
- аналіз дитерпенових глікозидів *Stevia rebaudiana*;
- зміни мезофільних та ліпофільних компонентів поверхневого шару листків деревних видів

(тополя, клен, береза, в'яз, горобина, ялина тощо) під впливом атмосферного забруднення;

- дослідження екзометаболітів прісноводних водоростей та макрофітів;
- порівняльний аналіз флавоноїдів та інших вторинних метаболітів для вирішення питань таксономії представників роду *Spiraea L.*

Він був автором понад 60 наукових публікацій.

В.П. Грахов належав до тієї когорти співробітників Національної академії наук, про яких знають у багатьох інститутах НАН, до яких звертаються по допомогу при вирішенні багатьох професійних питань. Володимир Павлович був співавтором робіт академіка НАН України Я.Б. Блюма, членів-кореспондентів НАН України Є.Л. Кордюм і А.І. Ємець та багатьох інших науковців, відомих у певних галузях біологічної науки.

Володимир Грахов належав до учнів і послідовників наукової школи академіка А.М. Гродзинського. Він провів глибокий аналіз світової літератури з алелопатичних питань та кропітку експериментальну роботу, зокрема дослідив видоспецифічні та неспецифічні алелохімікати в рослинах і ґрунтовому середовищі. Володимир Павлович брав участь у створенні Міжнародного алелопатичного товариства, яке було зареєстровано в 1995 р. у м. Делі (Індія). Цим товариством було засновано три іменні премії з алелопатії, серед них премія Андрія Гродзинського за найкращу публікацію.

При безпосередній роботі В.П. Грахова було підготовлено верстку, обкладинку та макет науково-дослідного видання «Биопробы и биотесты (незаконченные рукописи академика А.М. Гродзинского)» (Київ, 2011).

Передчасна смерть молодого творчої людини, як це часто буває, не лише позбавила нас можливості спілкуватись із неординарною, розумною, толерантною, відкритою для зустрічей людиною, а й поставила крапку на багатьох ідеях, реалізувати які без участі Володимира Павловича не до снаги нікому.

Залишилися незавершені розмови, а також великий жаль, що цього вченого вже немає серед нас. Але з нами залишається світла пам'ять про нього...

М.Б. ГАПОНЕНКО, Л.І. БУЮН, Р.В. ІВАННИКОВ